

TECHNIK HODOWCA KONI**314203****KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE**

ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni

ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik hodowca koni powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

- 1) w zakresie kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni:
  - a) wykonywania czynności związanych z chowem i hodowlą koni,
  - b) prowadzenia gospodarstwa rolnego;
- 2) w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni:
  - a) szkolenia oraz przygotowywania koni do użytkowania i sprzedaży,
  - b) organizowania oraz prowadzenia rekreacji i turystyki jeździeckiej,
  - c) wykonywania czynności związanych z transportem koni.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni	
ROL.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym, ośrodku hodowlanym oraz podczas pracy z końmi 2) opisuje warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w gospodarstwie rolnym, ośrodku hodowlanym oraz podczas pracy z końmi 3) wymienia działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku naturalnym 4) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy w zawodzie 5) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania w pomieszczeniach gospodarskich
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia instytucje i służb działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) opisuje zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika i pracodawcę 3) rozróżnia rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 4) opisuje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych

	4) charakteryzuje objawy typowych chorób zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego 2) dobiera odpowiednio sprzęt używany w pracy z koniem 3) opisuje zasady organizacji bezpiecznego miejsca pracy z koniem 4) stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem
6) przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego 2) opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie 3) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni 4) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni
7) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) charakteryzuje środki ochrony stosowane podczas pracy ze sprzętem rolniczym 2) charakteryzuje środki ochrony stosowane podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie 3) opisuje środki ochrony stosowane podczas pracy z końmi 4) stosuje środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
ROL.06.2. Podstawy chowu i hodowli koni	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa	1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 2) wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 3) opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania 4) dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań
2) objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	1) opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 2) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich

	3) wymienia instytucje wspierające rolnictwo, np. Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)
3) posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni	1) wymienia elementy budowy topograficznej konia 2) wskazuje poszczególne elementy budowy konia 3) opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia 4) opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi
4) charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni	1) opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 2) rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 3) opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej 4) rozpoznaje typy użytkowe koni 5) określa różnice między typami użytkowymi koni 6) przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych 7) wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej
5) charakteryzuje systemy utrzymania koni	1) wskazuje na zależność między sposobem użytkowania a sposobem utrzymania koni 2) wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych
6) charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźca	1) opisuje cechy sprawności psychicznej jeźdźca 2) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem 3) określa wpływ cech sprawności psychicznej jeźdźca na użytkowanie konia
7) sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie	1) opisuje strukturę biznesplanu 2) określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu 3) przygotowuje analizę finansową inwestycji 4) przygotowuje przykładowy biznesplan
8) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) posługuje się programami komputerowymi do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego 2) wykorzystuje komputerowe symulatory jazdy 3) sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych
9) wykonuje czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep	1) wykonuje obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy 2) kontroluje sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy
10) stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii T	1) wyjaśnia ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach 2) stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego 3) stosuje zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą 4) wykonuje manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą
11) wykonuje czynności związane z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego	1) przygotowuje ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy 2) wykonuje manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T 3) przestrzega zasad kierowania ciągnikiem rolniczym

12) rozpoznaje przepisy prawa unijnego i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz	1) wymienia przepisy prawa unijnego i krajowego dotyczącego organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich 2) wymienia przepisy prawa unijnego i krajowego dotyczącego wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz
13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
ROL.06.3. Organizowanie produkcji w gospodarstwie rolnym	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje przyrodnicze i ekonomiczne czynniki produkcji rolniczej	1) opisuje glebowe czynniki siedliska 2) opisuje klimatyczne czynniki siedliska 3) opisuje wymagania glebowe oraz klimatyczne do uprawy roślin 4) dobiera rośliny do uprawy w określonych warunkach glebowych oraz w określonych warunkach klimatycznych 5) wyjaśnia wpływ czynników klimatycznych i glebowych na plonowanie roślin 6) ukierunkowuje produkcję według popytu na dany produkt w zależności od zróżnicowania regionalnego
2) charakteryzuje rośliny uprawne i chwasty	1) identyfikuje gatunki roślin uprawnych 2) rozpoznaje gatunki chwastów 3) rozpoznaje zioła korzystne dla koni
3) planuje produkcję roślin uprawianych na paszę	1) opisuje technologię uprawy roślin zbożowych i okopowych z przeznaczeniem na paszę 2) opisuje technologię uprawy roślin motylkowych 3) dobiera skład roślin na łąki i pastwiska dla koni 4) planuje terminy zabiegów agrotechnicznych na trwałych użytkach zielonych 5) wybiera technologię uprawy roślin z przeznaczeniem na siano i sianokiszonki
4) charakteryzuje zabiegi agrotechniczne stosowane w produkcji roślin przeznaczonych na paszę	1) opisuje zabiegi agrotechniczne wykonywane w uprawach roślin paszowych 2) planuje zabiegi chemicznej ochrony roślin 3) planuje nawożenie mineralne i organiczne 4) oblicza dawki nawozów mineralnych i organicznych
5) charakteryzuje ekologiczne metody produkcji rolniczej	1) opisuje ekologiczne metody uprawy roślin 2) dobiera metody ekologicznej uprawy roślin 3) opisuje zabiegi stosowane w ekologicznej uprawie roślin 4) charakteryzuje działalność ekologiczną w rolnictwie 5) opisuje sposoby kompostowania odpadów organicznych powstałych w gospodarstwie 6) stosuje kompostowanie powstałych w gospodarstwie odpadów organicznych
6) prowadzi produkcję rolniczą zgodnie ze Zwykłą Dobrą Praktyką Rolniczą i z zasadą wzajemnej zgodności	1) interpretuje standardy dotyczące racjonalnej gospodarki nawozami 2) interpretuje standardy dotyczące zachowania cennych siedlisk i gatunków roślin 3) opisuje normy dotyczące utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej ze Zwykłą Dobrą Praktyką Rolniczą i z zasadą wzajemnej zgodności 4) prowadzi uprawę roślin z uwzględnieniem zasad rachunku ekonomicznego

7) opisuje wpływ składników pokarmowych na prawidłowy rozwój i funkcjonowanie organizmów roślinnych	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia składniki pokarmowe roślin 2) oblicza zapotrzebowanie roślin na składniki pokarmowe 3) definiuje wpływ składników pokarmowych na rozwój i funkcjonowanie organizmów roślinnych
8) rozpoznaje rasy i typy użytkowe zwierząt gospodarskich	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje rasy zwierząt gospodarskich (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz) 2) opisuje typy użytkowe zwierząt gospodarskich
9) charakteryzuje budowę organizmów zwierząt gospodarskich	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia poszczególne części budowy anatomicznej zwierząt gospodarskich (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz) 2) opisuje budowę anatomiczną poszczególnych układów w organizmach zwierząt (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz) 3) opisuje funkcje poszczególnych narządów i układów zwierząt (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz) 4) opisuje procesy zachodzące w poszczególnych układach zwierząt (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz) 5) wyjaśnia czynniki zakłócające prawidłowy przebieg procesów życiowych w organizmach zwierząt (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz)
10) charakteryzuje chów zwierząt gospodarskich	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje zasady chowu bydła o kierunku użytkowania mlecznym i mięsnym 2) opisuje zasady chowu trzody chlewnej 3) opisuje zasady chowu owiec i kóz
ROL.06.4. Dobieranie metod i środków ochrony roślin zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje przepisy prawa dotyczące środków ochrony roślin	<ol style="list-style-type: none"> 1) wskazuje wymagania w zakresie obrotu środkami ochrony roślin, ich konfekcjonowania i stosowania oraz w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin 2) określa warunki prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu środkami ochrony roślin oraz ich konfekcjonowania 3) wskazuje zakres działania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin 4) określa zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin 5) opisuje metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin 6) określa postępowanie ze środkami przeterminowanymi i niepełnowartościowymi 7) wskazuje wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin 8) dokumentuje zabiegi ochrony roślin oraz przestrzeganie wymagań integrowanej ochrony roślin 9) określa sposób postępowania w przypadku reklamacji środków ochrony roślin
2) charakteryzuje środki ochrony roślin	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje skład środków ochrony roślin 2) wskazuje formy użytkowe środków ochrony roślin 3) wskazuje okres karencji i okres prewencji 4) opisuje środki ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych 5) wskazuje podział środków ochrony roślin:

	<ul style="list-style-type: none"> a) ze względu na funkcję: <ul style="list-style-type: none"> – roztoczebójcze (akarycydy) – bakteriobójcze (bakteriocydy) – grzybobójcze (fungicydy) – chwastobójcze (herbicydy) – owadobójcze (insektycydy) – mięczakobójcze (moluskocydy) – nicieniobójcze (nematocydy) – regulatory wzrostu roślin – odstraszające szkodniki (repelenty) – gryzoniobójcze (rodentycydy) – przyciągające szkodniki (atraktanty) – kretobójcze (talpicydy) – wirusobójcze (wirocydy), inne b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe: <ul style="list-style-type: none"> – kontaktowe – żołądkowe – inhalacyjne – fungitoksyczne – fungistatyczne – desykujące – inhibitujące wzrost i rozwój, inne c) ze względu na sposób zachowania się na roślinie: <ul style="list-style-type: none"> – powierzchniowe – wglębne – systemiczne, inne 6) opisuje czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin: <ul style="list-style-type: none"> a) dobór środka ochrony roślin b) termin przeprowadzenia zabiegu c) dawka środka ochrony roślin d) warunki atmosferyczne e) łączne stosowanie agrochemikaliów
3) stosuje integrowaną ochronę roślin	<ul style="list-style-type: none"> 1) opisuje działanie organizmów szkodliwych i sposób ich zwalczania, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) organizmów chorobotwórczych, w tym organizmów wytwarzających mykotoksyny b) chwastów c) szkodników 2) opisuje metody ochrony roślin, w tym agrotechniczną, hodowlaną, mechaniczną, fizyczną, biologiczną, chemiczną oraz kwarantanną 3) wyjaśnia podstawowe wymagania integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji i rolnictwa ekologicznego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) ograniczanie występowania organizmów szkodliwych przez: <ul style="list-style-type: none"> – właściwy płodozmian i agrotechnikę – stosowanie odmian odpornych i tolerancyjnych oraz materiału siewnego wytworzonego i poddanego ocenie zgodnie z przepisami o nasiennictwie – właściwe nawożenie i nawadnianie – przestrzeganie zasad higieny fitosanitarnej – ochronę i introdukcję organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej b) planowanie zabiegów ochrony roślin w oparciu o:

	<ul style="list-style-type: none"> – monitorowanie organizmów szkodliwych, progi szkodliwości organizmów szkodliwych – programy wspomagania decyzji w ochronie roślin – doradztwo c) przeciwdziałanie powstawaniu odporności organizmów szkodliwych na środki ochrony roślin 4) wyjaśnia zasady dobrej praktyki ochrony roślin 5) opisuje sposób zwalczania szkodników artykułów rolno-spożywczych 6) określa sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie 7) opisuje sposoby stosowania środków ochrony roślin do dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji pomieszczeń i magazynów 8) przygotowuje opryskiwacz do pracy, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) sprawdza stan techniczny poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod względem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu b) kalibruje opryskiwacz c) dobiera parametry pracy i reguluje opryskiwacz d) dobiera rozpylacze 9) zapobiega znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin 10) określa sposoby informowania o planowanych zabiegach z użyciem sprzętu agrolotniczego 11) potwierdza sprawność techniczną sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin 12) stosuje opryskiwacz ciągnikowy polowy i sadowniczy zgodnie z przepisami prawa
4) charakteryzuje wpływ środków ochrony roślin na środowisko	<ul style="list-style-type: none"> 1) określa sposób oddziaływania środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną i sposoby ograniczania ryzyka 2) opisuje zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian 3) opisuje środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) zasady doboru środków ochrony roślin pod względem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody c) stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk d) postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu 4) opisuje postępowanie z opryskiwaczem przed zabiegiem i po zabiegu wykonanym przy użyciu środków ochrony roślin
5) charakteryzuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas sprzedaży i stosowania środków ochrony roślin	<ul style="list-style-type: none"> 1) określa zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas obrotu środkami ochrony roślin, ich konfekcjonowania i stosowania

	<ol style="list-style-type: none"> 2) opisuje drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustną, skórą, oddechową i przez błonę śluzową 3) opisuje środki ochrony indywidualnej i zasady ich użycia 4) określa zasady prawidłowego przechowywania, pakowania i transportu środków ochrony roślin 5) opisuje zasady profilaktyki, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) badania lekarskie b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych 6) wskazuje objawy zatrucia środkami ochrony roślin oraz pierwszą pomoc przy zatruciach tymi środkami lub w razie wystąpienia innych nagłych wypadków 7) charakteryzuje przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) przyczyny i rodzaje zagrożeń b) drogi pożarowe 8) określa postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin 9) opisuje zasady ochrony pracy kobiet i ochrony pracy młodocianych
ROL.06.5. Obsługiwanie środków technicznych w rolnictwie	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się dokumentacją techniczną, normami i katalogami	<ol style="list-style-type: none"> 1) gromadzi dokumentację techniczną posiadanych budynków, budowli i urządzeń technicznych 2) analizuje dokumentację techniczną posiadanych budynków, budowli i urządzeń technicznych 3) odczytuje dane techniczne w dokumentacji maszyn i urządzeń stosowanych w gospodarstwie rolnym
2) dobiera narzędzia i maszyny do kompleksowej mechanizacji procesów technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje maszyny i narzędzia do zabiegów agrotechnicznych związanych z uprawą roślin na paszę 2) rozpoznaje maszyny i urządzenia do zbioru i konserwacji roślin z przeznaczeniem na paszę 3) wskazuje zastosowanie maszyn i urządzeń do mechanizacji procesów technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej 4) łączy narzędzia i maszyny w zestawy gotowe do pracy w mechanizacji procesów technologicznych 5) ocenia wyposażenie magazynów do przechowywania pasz w maszyny i urządzenia
3) przygotowuje pojazdy, maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze do pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia sposoby wykonywania prac rolniczych i transportu 2) wykonuje czynności kontrolno-obsługowe maszyn i urządzeń rolniczych
4) stosuje zasady rachunku ekonomicznego podczas eksploatacji pojazdów, maszyn i narzędzi rolniczych	<ol style="list-style-type: none"> 1) sporządza kalkulacje kosztów eksploatacji pojazdów i maszyn rolniczych 2) analizuje koszty utrzymania urządzeń i maszyn rolniczych oraz pojazdów do transportu rolniczego 3) dobiera pojazdy, maszyny i narzędzia rolnicze do prac zgodnie z zasadami rachunku ekonomicznego
ROL.06.6. Prowadzenie chowu i hodowli koni	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera systemy utrzymania dla różnych grup koni	1) rozróżnia systemy utrzymania koni

	<ol style="list-style-type: none"> 2) przyporządkowuje system utrzymania do grupy koni z uwzględnieniem wieku, płci i rasy zwierząt 3) wymienia rodzaje budynków stajennych 4) rozpoznaje rodzaje budynków stajennych 5) wymienia wymagania dotyczące budynków stajennych zgodnie z przepisami prawa
2) określa wyposażenie stajni i budynków przystajennych	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia wyposażenie stajni dla koni 2) wskazuje przeznaczenie urządzeń stajennych 3) opisuje przeznaczenie urządzeń przystajennych
3) określa wymagania zoohigieniczne pomieszczeń dla koni z uwzględnieniem potrzeb koni i zasad dobrostanu zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia wymagania zoohigieniczne powietrza w stajni 2) porównuje parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych z przepisami prawa 3) opisuje wymagania koni z uwzględnieniem ich dobrostanu
4) wykonuje pomiary w pomieszczeniach dla koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykonuje pomiary jakości powietrza w stajni 2) mierzy wielkość pomieszczeń w stajni 3) interpretuje wyniki pomiarów zgodnie z przepisami dotyczącymi minimalnych warunków utrzymania zwierząt
5) dobiera typy użytkowe i rasy koni do warunków przyrodniczych i ekonomicznych gospodarstwa rolnego	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia typy użytkowe koni hodowanych w Polsce i Europie 2) rozpoznaje rasy koni hodowane w Polsce i Europie 3) dobiera rasy koni do określonego kierunku użytkowania
6) interpretuje cechy charakterystyczne behawioru konia	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje zmysły konia 2) charakteryzuje cechy koni wynikające z ich natury, przydatne do ich użytkowania 3) rozpoznaje mowę ciała konia 4) identyfikuje stany emocjonalne konia 5) opisuje sposoby postępowania z końmi w sytuacjach związanych z obsługą i użytkowaniem zwierząt w kontekście bezpieczeństwa pracy 6) wymienia metody poskramiania koni 7) dobiera metodę poskramiania konia do określonej sytuacji
7) charakteryzuje narowy i nałogi koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje nałogi i narowy koni 2) opisuje sposoby postępowania z końmi, u których występują nałogi i narowy
8) ocenia kondycję i pokrój koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) definiuje rodzaje kondycji koni 2) rozpoznaje rodzaje kondycji koni 3) interpretuje kondycję konia z uwzględnieniem zagadnień dobrostanu tych zwierząt 4) wymienia elementy oceny pokroju koni ras hodowanych w Polsce 5) interpretuje wyniki uzyskane przez konie podczas oceny pokroju 6) wskazuje wady budowy ciała konia 7) identyfikuje wady postawy 8) rozpoznaje wady ruchu konia
9) stosuje pojęcia związane z identyfikacją koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia maści koni 2) rozpoznaje odmiany u koni 3) rozpoznaje odznaki u koni 4) wymienia metody znakowania koni 5) rozpoznaje znakowanie ras koni hodowanych w Rzeczypospolitej Polskiej 6) wymienia metody analityczne służące do kontroli pochodzenia koni
10) dokonuje opisu identyfikacyjnego koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) odczytuje dane zawarte w paszporcie konia 2) wypełnia diagram w karcie opisu konia

	3) wykonuje słowny opis identyfikacyjny konia
11) dokonuje pomiarów zoometrycznych koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykonuje pomiar wysokości konia 2) wykonuje pomiar obwodu klatki piersiowej konia 3) wykonuje pomiar obwodu nadpęcia konia 4) dobiera narzędzia do pomiarów zoometrycznych 5) wykonuje inne dodatkowe pomiary zoometryczne i określa wskaźniki budowy konia
12) stosuje zasady profilaktyki weterynaryjnej w stadzie koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia rodzaje pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych koni 2) wymienia choroby koni wymagające szczepień 3) opracowuje terminarz szczepień i odrobaczania koni 4) planuje zabiegi profilaktyczne w pomieszczeniach i na wybiegach 5) wymienia etapy postępowania w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie choroby zakaźnej
13) wykonuje czynności związane z pielęgnacją koni i obsługą stajni	<ol style="list-style-type: none"> 1) przeprowadza czynności związane z codzienną pielęgnacją koni 2) przeprowadza czynności związane z okresową pielęgnacją koni 3) wykonuje codzienne czynności porządkowe w stajni 4) opisuje czynności niezbędne do wykonania w budynkach stajennych z uwzględnieniem dobrostanu przebywających tam zwierząt
14) określa zasady pielęgnacji, rozcyszczania i podkuwania kopyt	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje budowę anatomiczną kopyta 2) opisuje mechanikę pracy kopyta 3) podkreśla ważność rozcyszczania oraz innych zabiegów pielęgnacyjnych kopyt 4) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne kopyt, z wyjątkiem rozcyszczania i kucia 5) rozpoznaje rodzaje podków 6) planuje terminarz zabiegów dotyczących kopyt 7) uczestniczy w zabiegach przeprowadzanych przez kowala-podkuwacza
15) analizuje pracę hodowlaną	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje etapy pracy hodowlanej 2) określa metody pracy hodowlanej 3) charakteryzuje próby dzielności dla różnych ras koni zgodnie z programami hodowlanym Polskiego Związku Hodowców Koni (PZHK) 4) wyszukuje dane zawarte w księgach stadnych 5) odczytuje rodowody koni 6) opisuje zasady selekcji koni do hodowli 7) dobiera pary do rozrodu
16) stosuje pojęcia z zakresu użytkowania rozplodowego koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) definiuje dojrzałość płciową i hodowlaną 2) opisuje budowę układu rozrodczego klaczy i ogiera 3) charakteryzuje fizjologię budowy układu rozrodczego koni 4) opisuje użytkowanie rozplodowe klaczy i ogiera
17) charakteryzuje i planuje rozród koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje objawy rui u klaczy 2) planuje stanówkę (krycie naturalne) 3) przygotowuje klacz do krycia lub inseminacji 4) określa zasady inseminacji klaczy 5) opisuje metody diagnozy ciąży 6) opisuje przebieg porodu 7) opisuje zasady embriotransferu
18) wychowuje źrebięta	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia czynności poporodowe u źrebiąt 2) opisuje czynności pielęgnacyjne źrebiąt 3) planuje wychów osieroconych źrebiąt 4) opisuje czynności związane z oswajaniem źrebiąt z obecnością człowieka

	5) opisuje metody wychowu źrebiąt 6) opisuje metody odsadzania źrebiąt od matki
19) wychowuje młode konie	1) dokonuje podziału grupy koni z uwzględnieniem ich płci i wieku 2) opisuje metody wychowu młodych koni 3) wymienia niezbędne warunki do wzrostu i rozwoju młodych osobników
20) sporządza dokumentację dotyczącą pracy hodowlanej	1) rozpoznaje dokumenty hodowlane 2) wypełnia formularz zgłoszenia konia do rejestru 3) wypełnia świadectwo pokrycia lub inseminacji klaczy 4) wypełnia dokumentację związaną z programem ochrony zasobów genetycznych ras koni
21) dokonuje pomiarów parametrów fizjologicznych koni	1) określa prawidłowe parametry fizjologiczne konia, mierzy temperaturę ciała, tętno i liczbę oddechów u konia 2) ocenia stan nawodnienia organizmu konia
22) rozpoznaje objawy chorób koni	1) rozpoznaje objawy chorób koni związanych z układami: pokarmowym, oddechowym, kostno-stawowym, mięśniowym oraz skóry 2) rozpoznaje objawy chorób wirusowych i bakteryjnych 3) wskazuje przyczyny chorób 4) określa sposoby postępowania z końmi, u których stwierdzono objawy chorób
23) udziela koniom pierwszej pomocy w nagłych wypadkach	1) dobiera i opisuje wyposażenie apteczki stajennej zgodnie z potrzebami 2) rozpoznaje rodzaje ran u koni 3) wykonuje opatrunki w przypadku urazów 4) rozpoznaje stan konia wymagający interwencji lekarza weterynarii 5) stosuje zasady udzielania pomocy w nagłych wypadkach przed przybyciem lekarza weterynarii
24) sporządza kalkulacje kosztów chowu i hodowli koni	1) oblicza dzienne, miesięczne i roczne koszty utrzymania konia 2) oblicza koszty wychowu źrebięcia i młodego konia
ROL.06.7. Żywienie koni	
Efekty kształcenia	
Kryteria weryfikacji	
Uczeń:	
1) charakteryzuje specyfikę układu pokarmowego konia	1) opisuje budowę układu pokarmowego konia 2) opisuje fizjologię układu pokarmowego konia 3) nazywa elementy budowy układu pokarmowego konia
2) dobiera pasze stosowane w żywieniu koni oraz ocenia ich jakość	1) rozpoznaje pasze stosowane w żywieniu koni 2) dobiera pasze w czasie żywienia letniego i zimowego 3) rozpoznaje rośliny trujące dla koni 4) ocenia organoleptycznie jakość pasz
3) określa znaczenie składników pokarmowych pasz w żywieniu koni	1) opisuje znaczenie składników pokarmowych w diecie koni 2) opisuje znaczenie składników mineralnych w diecie koni 3) opisuje znaczenie witamin w żywieniu koni 4) opisuje znaczenie różnych pasz w diecie koni
4) określa potrzeby pokarmowe koni oraz wartość pokarmową pasz	1) określa zapotrzebowanie na pasze z norm żywienia koni 2) określa wartość pokarmową pasz z norm żywienia 3) planuje zapotrzebowanie na pasze dla różnych grup zwierząt z uwzględnieniem wykonywanej przez konie pracy
5) układa dawki pokarmowe dla różnych grup koni	1) oblicza ilość suchej masy w dawce pokarmowej 2) oblicza ilość białka ogólnego strawnego w dawce pokarmowej 3) oblicza ilość energii strawnej

	4) porównuje obliczone wartości z zapotrzebowaniem
6) produkuje pasze dla koni	1) przygotowuje siano i sianokiszonkę oraz pasze treściwe dla koni 2) konserwuje pasze objętościowe 3) opisuje zasady przechowywania pasz objętościowych i treściwych
7) przestrzega zasad higieny żywienia i pojenia koni	1) opisuje zasady pojenia koni 2) opisuje zasady żywienia koni 3) ocenia czystość zadawanych pasz 4) charakteryzuje wpływ pojenia i żywienia konia na jego zdrowie
8) sporządza preliminarz i bilans pasz dla koni	1) oblicza preliminarz i bilans pasz dla koni 2) sporządza kalkulacje kosztów żywienia koni
ROL.06.8. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat,	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych; 4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
ROL.06.9. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 2) stosuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy
2) planuje wykonanie zadania	1) szacuje czas i budżet zadania 2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji 3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje 2) ocenia różne opcje działania

	3) wyjaśnia znaczenie zmiany
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem 2) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie 2) opisuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej 2) właściwie interpretuje mowę ciała w komunikacji 3) stosuje aktywne metody słuchania
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu 2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu 3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele
8) współpracuje w zespole	1) dzieli się zadaniami 2) angażuje się w realizację przypisanych zadań 3) uwzględnia opinie innych
ROL.06.10. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) stosuje zasady współdziałania w zespole 2) planuje działania zespołu 3) określa czas realizacji zadania 4) monitoruje pracę zespołu
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu 2) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji 2) wyjaśnia znaczenie normalizacji w swojej branży zawodowej 3) dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni	
ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy 3) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych 5) charakteryzuje objawy chorób zawodowych
2) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego 2) charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem 3) opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem 4) stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem 5) stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni

3) przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego 2) opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie 3) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni 4) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni
4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze sprzętem rolniczym 2) charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie 3) opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi 4) używa środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 2) wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 3) opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania 4) dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań
2) objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 2) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 3) wymienia instytucje wspierające rolnictwo Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW)
3) posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia elementy budowy topograficznej konia 2) wskazuje poszczególne elementy budowy konia

	<ol style="list-style-type: none"> 3) opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia 4) opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi
4) charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 2) rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 3) opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej 4) rozpoznaje typy użytkowe koni 5) określa różnice między typami użytkowymi koni 6) przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych 7) wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej
5) charakteryzuje systemy utrzymania koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni 2) wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych
6) charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźca	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje cechy sprawności psychicznej jeźdźca 2) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem
7) sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje strukturę biznesplanu 2) określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu 3) przygotowuje analizę finansową inwestycji 4) przygotowuje przykładowy biznesplan
8) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1) posługuje się programami komputerowymi do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego 2) wykorzystuje komputerowe symulatory jazdy 3) sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych
9) rozpoznaje przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich 2) wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz
10) wykonuje czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykonuje obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy 2) kontroluje sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy
11) stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii T	<ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach 2) stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego 3) stosuje zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą 4) wykonuje manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą
12) wykonuje czynności związane z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego	<ol style="list-style-type: none"> 1) przygotowuje ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy 2) wykonuje manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T 3) przestrzega zasad kierowania ciągnikiem rolniczym

13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) lonżuje konia	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia cele lonżowania 2) opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia 3) wymienia zasady lonżowania 4) przygotowuje konia do lonżowania 5) opisuje sposoby przypięcia lonży 6) lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) 7) stosuje pomoce podczas lonżowania
2) wdraża konia do pracy wierzchowej	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ) 2) opisuje metody pracy z młodym koniem 3) prowadzi pierwsze dosiadanie konia 4) prowadzi objeżdżanie młodego konia 5) przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie
3) wdraża konia do pracy zaprzęgowej	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia etapy pracy z młodym koniem 2) prowadzi konia w rękę 3) przyucza konia do zakładania uprzęży 4) przyzwyczajają konia do ciągnięcia 5) przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych
4) przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży	<ol style="list-style-type: none"> 1) planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych 2) analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia 3) przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne 4) rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży
5) prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży	<ol style="list-style-type: none"> 1) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj 2) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie 3) eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji
6) opisuje zasady sprzedaży konia	<ol style="list-style-type: none"> 1) przygotowuje ofertę sprzedaży konia 2) redaguje umowę kupna-sprzedaży konia
7) ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych	<ol style="list-style-type: none"> 1) mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia 2) ocenia stan nawodnienia organizmu konia 3) ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia 4) opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia 5) decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia
ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie 2) rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni
2) dobiera ubiór jeździecki	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia elementy stroju jeździeckiego 2) uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy
3) charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy	<ol style="list-style-type: none"> 1) nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy 2) nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego 3) różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego 4) opisuje style zaprzęgowe 5) rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych
4) przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia 2) dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej 3) zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia 4) zakłada uprząż szorową lub chomątową na konia 5) reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej
5) stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia rodzaje dosiady 2) charakteryzuje rodzaje dosiady 3) wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem 4) opisuje elementy skali szkoleniowej 5) rozpoznaje style zaprzęgowe 6) wymienia sposoby trzymania lejcy 7) charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej 8) opisuje pozycję powożącego na koźle
6) jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie	<ol style="list-style-type: none"> 1) dosiada konia 2) używa pomocy jeździeckich 3) stosuje różne rodzaje dosiady podczas jazdy konnej 4) jeździ stępem, kłusem i galopem 5) pracuje z koniem na <i>cavaletti</i> 6) skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm 7) pokonuje przeszkody naturalne w terenie 8) posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego 9) stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej
7) wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni	<ol style="list-style-type: none"> 1) porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie 2) zmienia kierunek jazdy w różnych chodach 3) wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej 4) rusza i zatrzymuje konia
8) powozi koźmi	<ol style="list-style-type: none"> 1) zaprzęga konie w pojedynkę lub parę 2) powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni 3) wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych 4) stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych 5) opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą 6) posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę

	w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)
9) konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy	<ol style="list-style-type: none"> 1) objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego 2) wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego 3) rozpoznaje uszkodzenia sprzętu 4) usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni
10) przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni 2) wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni 3) gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni
11) dobiera typy pojazdów do transportu koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia typy pojazdów do transportu koni 2) rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni 3) opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni 4) charakteryzuje zasady transportu koni
12) wykonuje czynności związane z transportem koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia etapy przygotowania konia do transportu 2) opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu 3) przygotowuje konia do transportu 4) wykonuje czynności związane z załadunkiem koni 5) stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu 6) wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni
13) charakteryzuje dyscypliny jeździeckie	<ol style="list-style-type: none"> 1) wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego 2) opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) 3) rozpoznaje dyscypliny jeździeckie 4) wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi 5) wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem 6) rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych
ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie 2) planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej
2) dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej 2) wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej 3) charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni	<ol style="list-style-type: none"> 1) ocenia stan emocjonalny konia 2) rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru 3) definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej 4) dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej
4) organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie	<ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych 2) planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie

	<ol style="list-style-type: none"> 3) planuje rajdy konne 4) planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi 5) planuje imprezy jeździeckie 6) organizuje imprezy jeździeckie
5) wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce	<ol style="list-style-type: none"> 1) gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu 2) prezentuje walory okolicy 3) przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie
6) korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie	<ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje rodzaje szlaków konnych 2) rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych 3) dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców
7) oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	<ol style="list-style-type: none"> 1) sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym 2) analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej
ROL.07.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ol style="list-style-type: none"> a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie 	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
<ol style="list-style-type: none"> 2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ol style="list-style-type: none"> a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) 	<ol style="list-style-type: none"> 1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
<ol style="list-style-type: none"> 3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ol style="list-style-type: none"> a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) 	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 2) stosuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy
2) planuje wykonanie zadania	1) szacuje czas i budżet zadania 2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji

	3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje 2) ocenia różne opcje działania 3) wyjaśnia znaczenie zmiany
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem 2) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie 2) opisuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej 2) właściwie interpretuje mowę ciała w komunikacji 3) stosuje aktywne metody słuchania 4) komunikuje innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu 2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu 3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele
8) współpracuje w zespole	1) dzieli się zadaniami 2) angażuje się w realizację przypisanych zadań 3) uwzględnia opinie innych 4) organizuje pracę zespołową
ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) stosuje zasady współdziałania w zespole 2) planuje działania zespołu 3) określa czas realizacji zadania 4) monitoruje pracę zespołu
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególne członkowie zespołu 2) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) przestrzega praw innych osób w zespole 2) analizuje proces rozwoju grupy 3) kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy
4) monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań	1) wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu 2) stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej 3) monitoruje stopień realizacji zadań w zespole 4) wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji 2) wyjaśnia znaczenie normalizacji w swojej branży zawodowej 3) dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK HODOWCA KONI

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni

Pracownia produkcji rolniczej wyposażona w:

- komputer – laptop z oprogramowaniem biurowym z dostępem do internetu, drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny,
- przyrządy pomiarowe klimatycznych i glebowych czynników siedliska,
- klatkę meteorologiczną z przyrządami do pomiaru czynników klimatycznych i glebowych środowiska,
- kwasomierz glebowy,
- atlasy roślin i chwastów,
- okazy naturalne roślin uprawnych, chwastów i szkodników,
- klucz do oznaczania roślin, chorób i szkodników,
- zielniki roślin uprawowych i chwastów,
- próbki nasion roślin uprawnych, nawozów mineralnych,
- oprogramowanie do układania dawek nawozowych, ochrony roślin, obrotu stadem,
- karty technologiczne,
- instrukcje obsługi maszyn rolniczych,
- katalogi pojazdów maszyn, narzędzi i urządzeń rolniczych oraz ich części,
- przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- środki ochrony indywidualnej.

Pracownia chowu i hodowli zwierząt wyposażona w:

- komputer – laptop z oprogramowaniem biurowym z dostępem do internetu, drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny,
- termometr weterynaryjny,
- stetoskop,
- laskę zoometryczną,
- taśmę zoometryczną,
- cyrkiel zoometryczny,
- taśmę mierniczą,
- atlas zwierząt gospodarskich,
- albumy ras koni,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia zwierząt,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję oraz wady budowy zwierząt,
- szkielet konia,
- modele układu kostnego nóg zwierząt parzysto- i nieparzystokopytnych,
- modele kości,
- sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty),
- różne rodzaje podków (użytkowe, specjalne i ortopedyczne),
- zestaw narzędzi do rozcyszczania kopyt (cęgi, noże kopytowe i wałkowe, młotek, tarnik, strug),
- model konia,
- model stajni,
- model pastwiska kwaterowego dla koni,
- model parkuru z ruchomymi przeszkodami,
- modele przeszkód parkurowych,
- sprzęt niezbędny do pielęgnacji i znakowania różnych gatunków zwierząt gospodarskich, taki jak: kolczykownica, narzędzie do obcinania kielków u trzody, akcesoria do udzielania pomocy podczas porodu u zwierząt, wiadro do odpajania cieląt,
- sprzęt niezbędny podczas organizacji rozrodu zwierząt,
- próbki pasz i komponentów paszowych,

- normy żywienia zwierząt gospodarskich,
- dokumentację hodowlaną,
- sprzęt niezbędny do pomiaru czynników mikroklimatycznych w pomieszczeniach stajennych,
- apteczkę weterynaryjną,
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy,
- przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie.

Szkoła zapewnia dostęp do warsztatów wyposażonych w:

- prasę kostkującą lub rolującą,
- owijkę do bel,
- przetrząsaczo-zgrabiarkę,
- roztrzaskacz obornika,
- siewnik rzędowy,
- siewnik punktowy,
- ładowacz materiałów objętościowych,
- rozsiewacz nawozów,
- opryskiwacz,
- kosiarkę rotacyjną,
- pług,
- bronę zębową,
- bronę talerzową,
- kultywator,
- ciągnik,
- agregat uprawowy,
- komplet narzędzi (klucze, szczypce, młotki, wkrętaki),
- dojkarkę,
- mieszalnik pasz sypkich,
- rozdrabniacz uniwersalny,
- wózki transportowe,
- śrutownik,
- gniotownik,
- myjkę ciśnieniową,
- narzędzia do pielęgnacji i obsługi zwierząt,
- wagę dla zwierząt,
- poskrom,
- przeszkody pionowe i szerokie do skoków,
- narzędzia do naprawy i konserwacji sprzętu jeździeckiego,
- pojazd konny – wóz,
- bryczkę,
- sanie,
- paliwa, smary, oleje, płyny i inne materiały eksploatacyjne,

Szkoła zapewnia dostęp do gospodarstwa wyposażonego w stajnie, siodlarnie, szorownie, paszarnie, wozownie, krytą ujeżdżalnię, plac treningowy, okólnik do lonżowania koni, wybiegi dla koni, budynki inwentarskie, magazyny, pola z roślinami uprawnymi, łąki, pastwiska, działki agrobiologicznej lub gospodarstw indywidualnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Zajęcia indywidualne z uczniem – nauka jazdy w zakresie kategorii T zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami.

Uczeń jest przygotowywany do kierowania pojazdem silnikowym oraz do egzaminu państwowego na prawo jazdy odpowiedniej kategorii zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni

Pracownia szkolenia i użytkowania koni wyposażona w:

- komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do internetu, drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny,
- sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty),
- podstawowy ubiór jeździecki,
- różne rodzaje podków (użytkowe, specjalne i ortopedyczne),
- zestaw narzędzi do rozcyszczania kopyt (cęgi, noże kopytowe i wałkowe, młotek, tarnik, strug),
- zestaw do pielęgnacji koni,
- termometr weterynaryjny,
- stetoskop,
- model konia,
- model stajni,
- model pastwiska kwaterowego dla koni,
- model parkuru z ruchomymi przeszkodami,
- modele przeszkód parkurowych,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia koni,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące wady budowy i ruchu koni,
- ryciny lub zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych,
- próbki pasz i komponentów paszowych,
- normy żywienia koni,
- dokumentację hodowlaną,
- albumy ras koni,
- konia przygotowanego do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy.
- przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie.

Szkoła zapewnia dostęp do gospodarstwa wyposażonego w stajnie, siodlarnie, szorownie, paszarnie, wozownie, krytą ujeżdżalnię, plac treningowy, okólnik do lonżowania koni, wybiegi dla koni, budynki inwentarskie, magazyny, pola z roślinami uprawnymi, łąki, pastwiska lub gospodarstw indywidualnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Szkoła zapewnia uczniom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: ośrodki turystyki jeździeckiej lub indywidualne gospodarstwa rolne specjalizujące się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

Uczeń jest przygotowywany do uzyskania uprawnienia do prowadzenia doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2018 r. poz. 1310, z późn. zm.).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE¹⁾

ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
ROL.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
ROL.06.2. Podstawy chowu i hodowli koni	60
ROL.06.3. Organizowanie produkcji w gospodarstwie rolnym	90
ROL.06.4. Dobieranie metod i środków ochrony roślin zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin	30
ROL.06.5. Obsługiwanie środków technicznych w rolnictwie	60

ROL.06.6. Prowadzenie chowu i hodowli koni	240
ROL.06.7. Żywienie koni	60
ROL.06.8. Język obcy zawodowy	60
Razem	630
ROL.06.9. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
ROL.06.10. Organizacja pracy małych zespołów ²⁾	

ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni ³⁾	60 ³⁾
ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży	240
ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni	210
ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	150
ROL.07.6. Język obcy zawodowy	60
Razem	690+60 ³⁾
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów ²⁾	

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

³⁾ Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana, w przypadku gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.